

УДК 351:342.9

Романенко Євген,
здобувач ОС «Магістр»
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»,
Навчально-науковий інститут бізнесу і фінансів,
ЗВО «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський, Україна
together.united.science.ua@gmail.com

ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПО УДОСКОНАЛЕННЮ ПІДХОДІВ ДО ПЛАНУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПОЛІТИК У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Велика Британія починаючи від часів набуття членства у Європейському Союзі і по сьогодні набула значного досвіду по удосконаленню підходів до планування та реалізації державних політик, зокрема у бюджетній сфері.

Слід відзначити таку особливість, що Велика Британія відзначається високим рівнем централізації державних фінансів. З її територіальних одиниць до центральних органів влади надходять понад 70 % податків, а у подальшому відбувається їх перерозподіл і відповідні кошти за міжбюджетних відношень направляються до місцевих органів влади. Останні, формуючи бюджети свого рівня, кореспондують видатки, що плануються, з визначеними державою пріоритетами. Кардинальне реформування державних політик у бюджетній сфері розпочалося у Великій Британії в 1998 році і було спрямоване перш за все на забезпечення надання необхідних громадянам якісних послуг, причому безкоштовних в галузях освіти та охорони здоров'я [1].

Названі зміни були започатковані урядом лейбористів, які, знаходячись у владі, розвивали в 1998-2010 роках модель програмно-цільового бюджетування з метою презентації бюджету. їх належної якості, що знайшло своє закріплення у законодавстві. Також, з 1998

року у Великій Британії почали діяти «Угоди про державні послуги» – «Public Service Agreements», якими визначалися цілі надання державою послуг [1]. Названі Угоди отримували офіційного статусу, що передбачалося окремим документом «Всебічним оглядом видатків» – «Comprehensive Spending Review», яким було визначено біля 600 цільових показників за 35 напрямками в царині державної служби [1]. Кожному відомству було доручено забезпечити підготовку конкретної «Угоди про державні послуги» з описом в ній цілей і задач його діяльності, а також тих програмно-цільових показників, за якими б контролювалося досягнення запланованого. Згадані Угоди мали асоціюватися з контрактними документами тривалої дії, сторонами яких є, з одного боку, Уряд, а з іншого – громадяни, що є платниками податків.

У свою чергу, за результатами проведеної у 2007 році Національним офісом з аудиту у Великій Британії контрольної перевірки з'ясувалося наступне: 50 % систем збору даних, що використовувалися у відомствах Великій Британії для оцінки результатів діяльності, виявилися добре організованими, 35 % – в цілому відповідали вимогам, хоча й потребували поліпшення, 8 % – не відповідали вимогам, стосовно 6 % систем, запланованих для контрольної перевірки, такий захід виявився передчасним, у 1 % випадків названі системи взагалі не були створені [2]. У 2012 році було започатковано формування єдиної системи управління для забезпечення використання даних різних підпорядкованих уряду Великої Британії структур [3].

Досвід Великої Британії по удосконаленню підходів до планування та реалізації державних політик, зокрема у бюджетній сфері шляхом впровадження програмно-цільового методу показав, що вказаний метод виявився дієвим інструментом соціально-економічного розвитку. Запорукою цього стало, зокрема, оцінювання ефективності видатків бюджету за стандартними показниками результативності діяльності; запровадження уніфікованої системи, якою визначаються порогові значення стандартів якості послуг, що надаються на державному та муніципальному рівнях; використання

не тільки системи внутрішнього аудиту, а й зовнішньої експертизи для визначення ефективності діяльності владних структур з надання послуг на державному та муніципальному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Принципи стратегічного консультування з питань впровадження бюджетування, орієнтованого на результати: які уроки можна отримати з досвіду країн ОЕСР з метою співробітництва у сфері розвитку? Бонн, Ешборн: Німецьке товариство міжнародного співробітництва, 2011. URL: https://www.pempal.org/sites/pempal/files/attachments/12%2003%2020%20GIZ_results-oriented%20budget%20advisory%20approach-RUS.pdf.
2. UK National Audit Office. Fourth Validation Compendium Report. URL: <http://www.nao.org.uk/report/fourth-validationcompendium-report/>.
3. Civil Service Reform Plan: One year on Reform, 2013. URL: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/211506/CSR_OYO_LOW_RES_PDF.pdf.